

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13769,Kto-ratuje-jedno-zycie-ratuje-caly-swiat-Pomoc-ludnosci-zydowski-ej-pod-okupacja-.html>
18.04.2024, 02:21

Kto ratuje jedno życie ratuje cały świat... Pomoc ludności żydowskiej pod okupacją niemiecką w województwie białostockim (1941-1944)

Uroczyste otwarcie wystawy „Kto ratuje jedno życie ratuje cały świat... Pomoc ludności żydowskiej pod okupacją niemiecką w województwie białostockim (1941-1944)”, przygotowanej przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Białymstoku, odbyło się 18 sierpnia 2003 r. w Białostockim Ośrodku Kultury.

Wystawa przedstawia opór społeczeństwa, Kościołów i Polskiego Państwa Podziemnego wobec nazistowskiego programu eksterminacji Żydów, a także fakty ratowania i pomocy niesionej Żydom przez poszczególnych obywateli oraz zorganizowane instytucje, takie jak np. Konspiracyjna Rada Pomocy Żydom. W sposób szczególny uwzględnione zostały jednostkowe losy ludzi ratujących i uratowanych z terenów dawnego województwa białostockiego.

Ciekawym elementem wystawy i towarzyszącego jej katalogu jest pokazanie wyników kwerendy archiwalnej dotyczącej ratowania Żydów na obszarze obecnego województwa podlaskiego, przeprowadzonej przez pracowników OBEP w Białymstoku. Badania naukowe prowadzone przez OBEP zmierzają do ustalenia jak najpełniejszej listy osób ratujących Żydów w regionie. W katalogu wystawy zawarto częściową listę mieszkańców północno-wschodniej Polski odznaczonych medalem Sprawiedliwy wśród

Narodów Świata.

Na wystawie wyeksponowane zostało getto białostockie i rozpoczęte tam 16 sierpnia 1943 r. powstanie przeciwko Niemcom. Oprócz fotografii i map, udało się przedstawić także dokumenty z podziemnego archiwum getta – tzw. Archiwum Tamaroffa-Tenenbauma i postać jego twórcy, a zarazem przywódcy bojowników białostockiego getta. Wyeksponowano też postać Bolesława Filipowskiego, żołnierza Armii Krajowej, który przechował to archiwum.

Wystawa przygotowana i udostępniona w 60. rocznicę powstania w getcie białostockim jest wyrazem hołdu dla wszystkich, którzy zginęli, a także dla tych, którzy przetrwali dzięki niosącym pomoc oraz wyrazem hołdu dla tych, którzy tej pomocy udzielali.

Honorowy patronat nad ekspozycją sprawował Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski. Uroczystość poprzedziło spotkanie z odznaczonymi medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”, ich rodzinami, ocalonymi Żydami oraz prezesem IPN prof. L. Kieresem i przedstawicielami ambasady Izraela. W otwarciu wystawy uczestniczyli m. in. prof. J. Makarczyk z Kancelarii Prezydenta RP, wojewoda białostocki M. Strzaliński, arcybiskup senior St. Szymecki, przedstawiciel Kurii Prawosławnej, wiceprezydent Białegostoku R. Zimnoch, prof. F. Tych – dyrektor ŻIH. Otwarcia wystawy dokonał prezes IPN oraz uratowana z zagłady H. Grubowska i J. Leszczyński, który ją uratował, odznaczony medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.

